

Utrechtse Heuvelrug

Foto: Veldhommel
© Hans Jonkman

De veldhommel vliegt van half maart t/m half oktober en heeft bosranden als geschikte biotoop. Ze nestelen onder de grond en bevliegen onder andere gewone smeerwortel en hondsdraf.

De Utrechtse Heuvelrug bestaat uit bos, heide en vennen met veel natuurlijk reliëf. Kenmerkende kleine landschapselementen zijn solitaire bomen, struiken of rij (zie ook per landschapselement).

Er liggen veel kansen in de Utrechtse Heuvelrug om het biotoop voor de wilde bij te versterken. Er komt weinig zon op de bodem in de bossen en er zijn te weinig bloeiende planten van maart tot oktober. Gesloten bossen zijn duidelijk minder soortenrijk door weinig zon en weinig variatie in planten.

MEER VOEDSEL

- Om de lokale kruiden en planten te laten ontplooiën is bij-vriendelijk maaibeleid (zie bijlage 'Maaibeleid') noodzakelijk. De huidige beplanting heeft de potentie om toereikend te zijn, mits het juiste beheer wordt uitgevoerd. Het inzaaien van inheemse, meerjarige bijenmengsels is ook een optie (zie bijlage 'Waardevolle planten'). Denk er wel aan dat de planten en kruiden streekeigen moeten zijn en bij het landschap horen. Voorbeelden van voedselrijke planten voor deze zandige bodem zijn dagkoekoeksbloem, duizendblad, echte guldenroede, gewoon biggenkruid, grasklokje, grote muur, hengel, knopig helmkruid, mannetjes ereprijs, schermhavikskruid, sint-janskruid, tormentil, stijf havikskruid, struikhei, valse salie, veelbloemige salomonszegel, vlasbekje en witte klaverzuring. Deze genoemde soorten kunnen spontaan terugkeren bij juist maaibeleid.
- Geschikte houtige soorten zijn vuilboom, wilde kamperfoelie, wilde lijsterbes en struikhei. Het is doorgaans niet nodig om deze soorten actief aan te planten: bij juist beheer komen ze spontaan op.
- Creëer open plekken in gesloten gebieden en laat vegetatie daar ontwikkelen.
- Agrarische percelen kunnen voor bijen betekenis krijgen door plekken te creëren met inheemse kruiden en planten.

MEER NESTGELEGENHEID

- De zandige bodem geeft een ideale situatie voor verschillende nestgelegenheden, mits de plekken open worden gemaakt zodat er voldoende zon bij komt, zoals in het bos en bij bosranden.
- Handhaaf steilkanten bij onverharde paden.
- Zorg voor dood hout. Laat waar mogelijk een deel van dode stammen staan en leg merg houdende takken (verticaal of horizontaal) en holle stengels (gebundeld en/of met één zijde dicht gemaakt) in de beplanting. Laat het in de winter staan. Zorg dat het hout droog blijft en het liefst in de zon (minimaal 6 uur).
- Creëer extra nestgelegenheden voor bijen door zandige open plekken te maken, liefst in de zon (minimaal 6 uur) of het plaatsen van bijenhôtels.
- Creëer extra nestgelegenheden door zomen te maken, het liefst naar het zuiden gericht. Geleidelijke overgangen tussen wel en niet beheerde terreinen zijn belangrijk. Vermijd hierbij rechte lijnen en strakke lijnen zodat er luwten en tegen de wind beschermde 'uitsparingen' ontstaan. Dit biedt voldoende warmte, nestgelegenheden in stengels en dood hout en groter voedselaanbod. Door in de luwten te zorgen voor losse grond geef je bodemnestelaars ook een kans.
- Voor meer informatie zie 'Nestgelegenheden'.